

نگاه

تأکید ایران بر ادامه تعهدات حقوقی خود تحت نظارت «ان‌پی‌تی»

جمهوری اسلامی ایران، نظرات و مشاهدات خود را درباره گزارش اخیر مدیر کل به شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (GOV/۲۴/۲۵) منتشر و در آن تأکید کرد: موافقت‌نامه پادمان جامع (CSA) با آژانس همچنان به قوت خود باقی است، کاملاً به آن پایبند است و همچنان بر تعهدات حقوقی خود تحت نظارت معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (NPT) ادامه می‌دهد. به گزارش مرکز دیپلماسی عمومی و اطلاع‌رسانی سازمان انرژی اتمی ایران؛ یادداشت توضیحی ایران درباره گزارش مدیر کل به شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی با عنوان «نظارت و راستی‌آزمایی در جمهوری اسلامی ایران در پرتو قطع‌نامه ۲۳۳۱ (۲۰۱۵) شورای امنیت سازمان ملل متحد» (GOV/۲۰۲۵/۳۱، ۲۵ مه ۲۰۲۵) منتشر شد. متن یادداشت به این شرح است: یادداشت توضیحی درمورد گزارش مدیر کل به شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی با عنوان «نظارت و راستی‌آزمایی در جمهوری اسلامی ایران در پرتو قطع‌نامه ۲۳۳۱ (۲۰۱۵) شورای امنیت سازمان ملل متحد» (GOV/۲۰۲۵/۳۱، ۳۱ مه ۲۰۲۵)

جمهوری اسلامی ایران، مایل است نظرات و مشاهدات خود را درمورد گزارش مدیر کل به شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (GOV/۲۴/۲۵) به شرح زیر به اشتراک بگذارد:

نظرات کلی

۱. گزارش مربوط به اجرای قطع‌نامه ۲۳۳۱ شورای امنیت سازمان ملل متحد، همچنان شامل جزئیات غیرضروری و اطلاعات طبقه‌بندی‌شده عمدتاً حساس است که طبق ماده ۵ موافقت‌نامه پادمان ایران (INFCIRC/۲۱۳) نباید بدون رضایت ایران منتشر شود. ایران بارها از طریق بیانیه‌ها، یادداشت‌های توضیحی و نامه شماره ۶۸۴۰۸۶ (۴ فوریه ۲۰۲۱، منتشرشده با عنوان INFCIRC/۹۵۴ به ۹ فوریه ۲۰۲۱) به این رویکرد اعتراض کرده است. در این نامه آمده است:

الف. «...جمهوری اسلامی ایران معتقد است کسب موافقت ایران قبل از انتشار گزارش‌های مدیرکل ضروری است. در غیر این صورت، دبیرخانه و شورای حکام از رعایت اصل محرمانگی سربیزیجی کرده و از نظر حقوقی در قبال چنین رفتاری مسئول خواهند بود».

ب. این روند غیرقانونی باید متوقف شود.

۲. تفکیک موضوعات تحت دو گزارش مجزا (برجام و پادمان NPT) رعایت نشده است. موضوعات مرتبط با برجام در گزارش پادمان NPT و برعکس آمده است. برجام، از جمله توسط شورای امنیت سازمان ملل، به عنوان یک بسته سیاسی و دیپلماتیک منحصربه‌فرد طراحی و تأیید شده است. این امر آن را به یک رژیم حقوقی مستقل تبدیل می‌کند و مفاد آن نباید برای تعریف مجدد تعهدات تحت سایر اسناد حقوقی مانند موافقت‌نامه پادمان جامع (CSA) استفاده شود. این تفکیک، تمامیت حقوقی و ثبات هنجاری هر دو رژیم NPT و برجام را حفظ می‌کند. این مرز مشخص باید در تمام گزارش‌های مدیر کل نیز رعایت شود.

- عدم لغو تحریم‌ها توسط سه کشور اروپایی در روز انتقال (۱۸ اکتبر ۲۰۲۳، طبق بیوست پنجم برجام، بند ۲) به منزله عدم پایبندی غیرقانونی به برجام و قطع‌نامه ۲۳۳۱ شورای امنیت سازمان ملل متحد است. چنین سرسختی، نمونه بارز شیوه عمل آنها در قبال اجرای تعهداتشان است که در بهترین حالت می‌توان آن را سامحه و برخورد از روی بی‌میلی با تعهدات خود عنوان کرد.
- ایران تأیید می‌کند که موافقت‌نامه پادمان جامع (CSA) با آژانس همچنان به قوت خود باقی است، کاملاً به آن پایبند است و همچنان بر تعهدات حقوقی خود تحت نظارت معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (NPT) ادامه می‌دهد. هرگونه نتیجه‌گیری درمورد توانایی آژانس در ارائه تضمین درمورد ماهیت صلح‌آمیز برنامه هسته‌ای ایران باید صرفاً به اقدامات راستی‌آزمایی داوطلبانه برجام محدود شده و به ارزیابی‌های تحت CSA تری نباید.
- ایران همچنان به تعامل سازنده با آژانس متعهد است و مجدداً تأکید می‌کند که احیای کامل اقدامات راستی‌آزمایی داوطلبانه برجام منوط به احیای پایبندی متقابل همه طرف‌ها است. تا آن زمان، از آژانس درخواست می‌شود گزارش‌های خود را در چارچوب حقوقی تعهدات پادمانی ایران حفظ کند و از تطبیق نتیجه‌گیری‌های حقوقی با شرایط سیاسی خودداری کند و مهم‌تر از همه، فراتر از مأموریت صریح تعریف‌شده آژانس ذیل قطع‌نامه ۲۳۳۱ شورای امنیت سازمان ملل متحد نرود.
- در بند ۳۲ از GOV/۲۴/۲۵، گفته شده «تصمیم ایران برای برجیدن تمام تجهیزات آژانس که قبلاً در ایران برای نظارت و مراقبت مرتبط با برجام نصب شده بود، پیامدهای زیان‌باری برای توانایی آژانس در ارائه تضمین از ماهیت صلح‌آمیز برنامه هسته‌ای ایران داشته است»، براساس موافقت‌نامه پادمان جامع مبنای حقوقی ندارد. باید تمایز واضحی بین تعهدات حقوقی کشورهای عضو تحت موافقت‌نامه‌های پادمان مربوطه و تعهدات داوطلبانه آنها وجود داشته باشد تا اطمینان حاصل شود که چنین تعهدات داوطلبانه‌ای به تعهدات حقوقی پادمانی تبدیل نمی‌شوند. در این راستا، از آژانس انتظار می‌رود که این الزام را که برای حفظ اساسنامه آژانس و همچنین روند حاکم بر موافقت‌نامه پادمان جامع مربوطه با آژانس ضروری است، رعایت کند.
- درمورد بند ۳۳ از GOV/۲۴/۲۵، اجرای داوطلبانه و موقتی پروتکل الحاقی طبق قانون مصوب مجلس پس از خروج غیرقانونی ایالات متحده از برجام متوقف شده است. توقف اجرای پروتکل الحاقی حق ذاتی ایران طبق بندهای ۲۶ و ۳۶ برجام است. فراموش نکنیم که اجرای پروتکل الحاقی و تصویب احتمالی آن توسط مجلس به اجرای موافقت‌آمیز برجام گره خورده است.
- درمورد بند ۳۴ از GOV/۲۴/۲۵، باید تأکید کرد که براساس موافقت‌نامه پادمان جامع، هیچ محدودیتی در سطح غنی‌سازی وجود ندارد. فعالیت‌های چرخه سوخت از جمله غنی‌سازی به عنوان بخشی از سیاست‌های ملی کشورهای عضو توسط کنفرانس‌های بازنگری NPT و دیگر عرصه‌های سازمان ملل به‌خوبی شناخته شده است.

دیدار پزشکیان با معاون نخست‌وزیر و وزیر امور خارجه جمهوری قزاقستان و گامی تازه در روابط ۲ کشور

آینده‌سازی در سایه هم‌افزایی

پزشکیان: فعالیت‌های هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران کاملاً شفاف است
مراد نورتلئو: از حق مشروع ایران در بهره‌برداری صلح‌آمیز از فناوری هسته‌ای حمایت می‌کنیم

است؛ گامی که می‌تواند بذر امیدی تازه برای ثبات و شکوفایی در این بخش از جهان باشد. این گام‌ها حکایت از اراده‌ای راسخ دارد که در دل تاریخ ریشه داشته و چشم به فردایی روشن دوخته است.

ظهر دیروز مراد نورتلئو، معاون نخست‌وزیر و وزیر امور خارجه جمهوری قزاقستان، وارد تهران شد و با استقبال رسمی وزیر امور خارجه کشورمان، دیدارهای رسمی او آغاز شد. نخستین دیدار با عباس عراقچی و امضای تفاهم‌نامه بود و پس از آن، او میهمان پاستور شد تا فرصتی باشد برای رسیدن به نگاه‌های مشترک میان دو کشور و ایجاد اراده‌ای برای هم‌افزایی بیشتر و ساختن آینده‌ای روشن مبتنی بر صلح، امنیت و رفاه در آسیای مرکزی. مسعود پزشکیان پیش‌ازظهر شنبه در دیدار با مراد نورتلئو، معاون نخست‌وزیر و وزیر امور خارجه جمهوری قزاقستان، ضمن تبریک فرارسیدن عید سعید قربان، ابراز امیدواری کرد که این مناسبت فرصتی مغتنم برای تقویت پیوندهای میان کشورهای اسلامی و گسترش تعاملات همه‌جانبه میان آنان باشد. رئیس‌جمهور با اشاره به «فلسفه عمیق و وحدت‌بخش عید سعید قربان و گردهمایی عظیم مسلمانان در کنگره جهانی حج»، این آیین بزرگ دینی را «تجلی وحدت امت اسلام و نمایش تسلیم در برابر اراده الهی و گذشتن از منیت‌ها در منظر جهانیان» دانست و تصریح کرد: ثمره این اجتماع عظیم باید عزم مشترک برای تقویت دوستی و برادری در میان ملت‌های مسلمان و تلاش هماهنگ برای اعتلا و عزت اسلام و امت اسلامی باشد. پزشکیان با تأکید بر «نگاه برادرانه جمهوری اسلامی ایران به کشورهای مسلمان» تصریح کرد: براساس آموزه‌های دینی، ما ملت‌های مسلمان را برادران خود می‌دانیم و بر این اساس، آمادگی کامل داریم با همه کشورهای اسلامی، ازجمله قزاقستان، در راستای توسعه همکاری‌ها، تبادل تجربیات و بهره‌گیری از ظرفیت‌های مشترک، مسیر پیشرفت، رفاه و توسعه پایدار را هموار کنیم. رئیس‌جمهور «نقش کلیدی وزرای امور خارجه را در تسهیل و گشودن افق‌های تازه در روابط میان کشورها بر جسته دانست» و خطاب به وزیر خارجه قزاقستان گفت: شما وزرای خارجه، کلید ورود به مناسبات میان دولت‌ها هستید؛ این کلید را بچرخانید، قفل‌ها را بشکایید و زمینه توسعه همه‌جانبه روابط را فراهم کنید. پزشکیان با اشاره به «اشتراکات فرهنگی، تاریخی و نگاه‌های مشترک دو کشور» خاطرنشود کرد: ما آمادگی داریم در تمام زمینه‌ها، روابط خود با قزاقستان را گسترش دهیم. آینده روابط دوجانبه در گرو عزم و اراده مشترک برای ساختن آینده‌ای روشن مبتنی بر صلح، امنیت و رفاه برای منطقه و جهان است.

رئیس‌جمهور در بخش دیگری از سخنان خود، فرصت را غنیمت شمرد و به مذاکرات غیرمستقیم میان ایران و آمریکا اشاره کرد و افزود: بهانه‌جویی درباره برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای ایران، در حالی مطرح می‌شود که ما بارها به‌صراحت اعلام کرده‌ایم و در عمل نیز نشان داده‌ایم که هرگز در پی تولید سلاح هسته‌ای یا تسلیحات گشتار جمعی نبوده و نیتسیم. پزشکیان با تأکید بر اینکه فعالیت‌های هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران کاملاً شفاف بوده و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز بارها این مسئله را تأیید کرده است، اظهار کرد: ما همچنان که برای بازرسی‌ها آماده‌ایم، هرگونه محروم‌سازی ملت‌ها از دانش، فناوری و دستاوردهای علمی را غیرقابل قبول می‌دانیم؛ چراکه محروم‌کردن ملت‌ها از دسترسی به فناوری‌های حیاتی در حوزه‌های بهداشت، کشاورزی و نوآوری‌های علمی، به‌منزله محروم‌کردن انسان‌ها از نعمت‌های الهی است و قابل پذیرش نیست. رئیس‌جمهور با بیان اینکه «ما در برابر خداوند سر تعظیم فرود آورده‌ایم تا در برابر غیر خدا سر خم نکنیم و نمی‌پذیریم که دیگران برای آینده و سرنوشت ملت ما تصمیم‌گیری کنند»، افزود: جمهوری اسلامی ایران همواره آماده شنیدن سخن منطقی است.

رئیس‌جمهور در بخش دیگری از سخنان خود، فرصت را غنیمت شمرد و به مذاکرات غیرمستقیم میان ایران و آمریکا اشاره کرد و افزود: بهانه‌جویی درباره برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای ایران، در حالی مطرح می‌شود که ما بارها به‌صراحت اعلام کرده‌ایم و در عمل نیز نشان داده‌ایم که هرگز در پی تولید سلاح هسته‌ای یا تسلیحات گشتار جمعی نبوده و نیتسیم. پزشکیان با تأکید بر اینکه فعالیت‌های هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران کاملاً شفاف بوده و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز بارها این مسئله را تأیید کرده است، اظهار کرد: ما همچنان که برای بازرسی‌ها آماده‌ایم، هرگونه محروم‌سازی ملت‌ها از دانش، فناوری و دستاوردهای علمی را غیرقابل قبول می‌دانیم؛ چراکه محروم‌کردن ملت‌ها از دسترسی به فناوری‌های حیاتی در حوزه‌های بهداشت، کشاورزی و نوآوری‌های علمی، به‌منزله محروم‌کردن انسان‌ها از نعمت‌های الهی است و قابل پذیرش نیست. رئیس‌جمهور با بیان اینکه «ما در برابر خداوند سر تعظیم فرود آورده‌ایم تا در برابر غیر خدا سر خم نکنیم و نمی‌پذیریم که دیگران برای آینده و سرنوشت ملت ما تصمیم‌گیری کنند»، افزود: جمهوری اسلامی ایران همواره آماده شنیدن سخن منطقی است.

ورود مجلس به مشکلات کامیون داران و رسیدگی به طرحی دوفوریتی در این زمینه

زهر ا اسماعیل‌زاده: در پی اعتراض کامیون‌داران، کمیسون عمران مجلس با برگزاری نشست تخصصی، سه محور اصلی مطالبات آنان یعنی حق بیمه، کرایه حمل و سهمیه سوخت را بررسی کرده و در تلاش برای رفع مشکلات مطرح‌شده است. عباس گودرزی، نایب‌رئیس مجلس، اعلام کرده «نحوه محاسبه بیمه بازنگری و پرداخت کرایه‌ها شفاف‌سازی می‌شود و روش تخصیص سهمیه براساس عملکرد ناوگان بازتظیم می‌شود». محمدمهدی فروردین، عضو کمیسون عمران، هم در گفت‌وگو با «شرق» گفت «قرار است روز سه‌شنبه طرح دوفوریتی برای پیگیری این مطالبات بررسی شود و کلیات آن تا پایان هفته به‌صحن علنی بیاید». در روزهای اخیر، رانندگان کامیون از تهران تا تبریز، بندرعباس، کرمانشاه و شهرهای دیگر، با حضور در پایانه‌های باربری، اعتراض خود را به سیاست جدید دولت درباره گازوئیل اعلام کردند. طبق مصوبه هیئت وزیران، از تیر ۱۴۰۴، گازوئیل در سه نرخ متفاوت عرضه خواهد شد. نرخ سهمیه‌ای ۳۰۰ تومان برای ناوگان فعال با برنامه برخط؛ نرخ نیمه‌ایران‌های حدود ۸ هزارو ۵۰۰ تومان برای مصرف تا ۴۰ درصد بیش از سهمیه و نرخ آزاد نزدیک به ۴۲ هزار تومان برای مصرف بالاتر. سیدجلال موسوی، نایب‌رئیس کانون کامیون‌داران ایران، تأکید کرده که بسیاری از کامیون‌ها به دلیل تأخیر در تخصیص سهمیه یا کمبود سوخت در جایگاه‌ها، مجبور به استفاده از نرخ‌های دوم و سوم می‌شوند که عملاً فعالیت را غیراقتصادی می‌کند. اما کامیون‌داران می‌گویند این سیاست‌ها برای بهبود بودجه برای کسانی که بارنامه‌های شان به‌طور منظم صادر نمی‌شود و رانندگان شهری هستند، تبعات سنگینی ایجاد می‌کند. برخی از آنان عنوان کرده‌اند که با نرخ ۳۰۰ تومانی فعلی نیز هزینه‌های تعمیرات، قطعات یدکی و عوارض جاده‌ای جبران نمی‌شود.

در کنار این مسائل این اعتراض‌ها عمدتاً ناشی از نارضایتی کامیون‌داران از تصمیمات جدید دولت در حوزه سوخت و معیشت بوده است. اصلی‌ترین دغدغه‌های کامیون‌داران شامل اجرای طرح سه‌نرخ‌شدن گازوئیل، نرخ پایین کرایه حمل (ثابت‌ماندن شاخص «تن-کیلومتر» در مقابل تورم بالا) و افزایش هزینه‌های بیمه تأمین اجتماعی بوده است؛ کامیون‌داران با استناد به تورم بالا و ثابت‌ماندن شاخص «تن-کیلومتر»، خواستار افزایش کرایه حمل شده‌اند. سعید مصطفوی، دبیر کانون رانندگان کشور، اعلام کرد که اقلام مصرفی و قطعات مرتبط با حمل‌ونقل از طرف کانون‌ها به سازمان راهداری ارائه شده و این سازمان پس از بررسی در سریع‌ترین زمان ممکن

رئیس‌جمهور در بخش دیگری از سخنان خود، فرصت را غنیمت شمرد و به مذاکرات غیرمستقیم میان ایران و آمریکا اشاره کرد و افزود: بهانه‌جویی درباره برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای ایران، در حالی مطرح می‌شود که ما بارها به‌صراحت اعلام کرده‌ایم و در عمل نیز نشان داده‌ایم که هرگز در پی تولید سلاح هسته‌ای یا تسلیحات گشتار جمعی نبوده و نیتسیم. پزشکیان با تأکید بر اینکه فعالیت‌های هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران کاملاً شفاف بوده و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز بارها این مسئله را تأیید کرده است، اظهار کرد: ما همچنان که برای بازرسی‌ها آماده‌ایم، هرگونه محروم‌سازی ملت‌ها از دانش، فناوری و دستاوردهای علمی را غیرقابل قبول می‌دانیم؛ چراکه محروم‌کردن ملت‌ها از دسترسی به فناوری‌های حیاتی در حوزه‌های بهداشت، کشاورزی و نوآوری‌های علمی، به‌منزله محروم‌کردن انسان‌ها از نعمت‌های الهی است و قابل پذیرش نیست. رئیس‌جمهور با بیان اینکه «ما در برابر خداوند سر تعظیم فرود آورده‌ایم تا در برابر غیر خدا سر خم نکنیم و نمی‌پذیریم که دیگران برای آینده و سرنوشت ملت ما تصمیم‌گیری کنند»، افزود: جمهوری اسلامی ایران همواره آماده شنیدن سخن منطقی است.

مطالبات کامیون داران در ایستگاه بهارستان

نرخ «تن-کیلومتر» را به‌روز خواهد کرد. همچنین افزایش حق بیمه رانندگان (از حدود ۱٫۶ میلیون به ۲٫۴ و سپس ۳٫۳۵ میلیون تومان در دو ماه ابتدایی سال) یکی دیگر از مطالبات اساسی است؛ براساس قانون برنامه هفتم و سهم صندوق‌ها در پرداخت حق بیمه گروه‌های خاص (سربازان، کارگاه‌های زیر پنج نفر و رانندگان)، دولت بخشی از حق بیمه رانندگان را تقبل می‌کند و رانندگان بقیه را می‌پردازند؛ با این حال رانندگان معتقدند افزایش حق بیمه فراتر از توان مالی‌شان است. رئیس کمیسون حمل‌ونقل اتاق ایران نیز تأیید کرده «مسائل مربوط به بیمه تأمین اجتماعی» مهم‌ترین دغدغه کامیون‌داران بوده و کمیسون عمران مجلس در حال بازنگری در نحوه محاسبه حق بیمه رانندگان است. هم‌زمان موضوع اعتصاب و مشکلات کامیون‌داران به‌سرعت وارد مجلس شد و کمیسون عمران مجلس نشستنی تخصصی با مسئولان ذی‌ربط برگزار کرد. عباس گودرزی، نایب‌رئیس مجلس، اعلام کرد در این جلسه سه محور اصلی حق بیمه، نرخ کرایه و سهمیه سوخت بررسی و تصمیم‌گیری شد. او در ادامه گفت مقرر شده سازمان تأمین اجتماعی «نحوه محاسبه و پرداخت حق بیمه رانندگان» را بازنگری کند و حتی لایحه دوفوریتی در این زمینه تدوین شده است. در بخش کرایه حمل، نمایندگان خواستار ایجاد سازوکار شفاف برای پرداخت به‌موقع کرایه و ضمانت اجرایی در تسویه‌حساب‌ها شدند.

در حوزه سوخت نیز به دستور مجلس مقرر شد با همکاری وزارت نفت و راهداری، روش تخصیص سهمیه با محاسبات دقیق مبتنی بر عملکرد واقعی ناوگان بازنگری شود. مجلس با همراهی دولت و نهادهای اجرایی تلاش دارد به‌صورت قانونی و سازمان‌یافته، مشکلات صنفی را پیگیری کند. نمایندگانانی مانند عباس صوفی (همدان) نیز تأیید کرده‌اند که خواسته‌های کامیون‌داران «حق» است و بار سنگین بیمه و احتمال گرانی سوخت را دغدغه واقعی آنان خواندند. محمدمهدی فروردین، عضو کمیسون عمران مجلس شورای اسلامی، درباره مطالبات کامیون‌داران به «شرق» گفت: در پی مطالبات اخیر کامیون‌داران، جلسه‌ای در کمیسون عمران مجلس برگزار شد و مقرر شده است روز سه‌شنبه نیز این موضوع در قالب طرحی دوفوریتی در مجلس بررسی شود. کامیون‌داران سه مسئله اصلی را مطرح کرده‌اند: نخست، موضوع بیمه؛ دوم، تأمین سوخت و سوم، فرسودگی ناوگان و ضرورت نوسازی کامیون‌ها. او ادامه داد: این موارد در کمیسون مطرح شد و نمایندگان دستگاه‌های اجرایی مرتبط نیز در جلسه حضور داشتند. نامه‌ای با

اما هرگز زورگویی و قلدری را نخواهد پذیرفت. پزشکیان با تأکید بر «ظرفیت‌های گسترده جهان اسلام برای ساخت آینده‌ای روشن»، گفت: ملت‌های مسلمان با اشتراک‌گذاری ظرفیت‌های خود می‌توانند آینده‌ای مبتنی بر توسعه، پیشرفت و رفاه برای جوامع خود رقم بزنند.

اراده جدی قزاقستان برای تقویت مناسبات با ایران

در ایسن دیدار، مراد نورتلئو، معاون نخست‌وزیر و وزیر امور خارجه جمهوری قزاقستان، ضمن ابراز خرسندی از فرصت ملاقات با مسعود پزشکیان و تبریک عید سعید قربان به رئیس‌جمهور، دولت و ملت ایران، از اراده جدی کشورش برای تقویت مناسبات با جمهوری اسلامی ایران در ابعاد سیاسی، اقتصادی و منطقه‌ای خبر داد و ابراز امیدواری کرد که با همکاری مشترک، روابط دو کشور وارد مرحله‌ای نوین از رشد و شکوفایی شود. مراد نورتلئو در ادامه ضمن تقدیم پیام مکتوب رئیس‌جمهور قزاقستان به پزشکیان، اظهار کرد: ما بر این باوریم و امیدواریم که این پیام سرآغاز فصلی جدید در روابط دو کشور و زمینه‌ساز توسعه همکاری‌های دوجانبه در حوزه‌های گوناگون شود.

تأکید بر حق مشروع ایران در بهره‌برداری صلح‌آمیز از فناوری هسته‌ای

معاون نخست‌وزیر و وزیر خارجه قزاقستان با ابراز احترام به مواضع اصولی و منطقی جمهوری اسلامی ایران در موضوع فعالیت‌های صلح‌آمیز هسته‌ای، گفت: ما ایران را کشوری با فرهنگ و تمدنی کهن می‌شناسیم و بر حق مشروع شما در بهره‌برداری صلح‌آمیز از فناوری هسته‌ای تأکید کرده و اطمینان داریم تلاش‌های دولت شما در مسیر اصلاحات در زمینه‌های مختلف بی‌تردید به توسعه، رفاه و پیشرفت ملت بزرگ ایران خواهد انجامید.

امضای تفاهم‌نامه

پیش از این دیدار، سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه کشورمان، در محل وزارت خارجه ایران از مراد نورتلئو، وزیر امور خارجه قزاقستان استقبال کرد. پس از استقبال رسمی، دیپلمات‌های عالی‌رتبه دو کشور به گفت‌وگو نشستند و در پایان نشست نیز توافق‌نامه‌ای بین دو کشور امضا شد. وزارت امور خارجه قزاقستان طی بیانیه‌ای در رابطه با سفر مراد نورتلئو نوشته است: «انتظار می‌رود مذاکرات آتی به تقویت گفت‌وگوهای سیاسی، توسعه همکاری در حوزه‌های تجاری و اقتصادی، همچنین سرمایه‌گذاری و ارتقای روابط میان کسب‌وکارهای طرفین کمک کند». وزارت امور خارجه قزاقستان همچنین اعلام کرد: «در این مذاکرات، مسائل حمل‌ونقل، اتصالات لجستیکی، انرژی، کشاورزی و همکاری در حوزه سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی به‌طور ویژه مورد توجه قرار خواهد گرفت».

تأکید بر روابط تاریخی

در ادامه دیدارهای دیپلماتیک مقامات قزاقستان در ایران، علی‌اکبر ولایتی میزبان وزیر خارجه قزاقستان بود و در این دیدار با تأکید بر روابط تاریخی و همکاری‌های منطقه‌ای، جنایات رژیم صهیونیستی محکوم شد. در این دیدار، طرفین بر تلاش مشترک برای تقویت و گسترش روابط همه‌جانبه بین ایران و قزاقستان تأکید کردند و با اشاره به روابط تاریخی و فرهنگی غنی میان دو کشور، بر ضرورت بهره‌برداری از این ظرفیت‌ها برای توسعه همکاری‌های دوجانبه در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی تأکید کردند. در نهایت، آنچه از این دیدار و تفاهم‌ها برمی‌آید، بیش از هر چیز تلاش دو ملت برای نوشتن قصه‌ای تازه است؛ قصه‌ای که در آن تفاوت‌ها به فرصتی برای هم‌افزایی بدل می‌شود و چالش‌ها به پله‌هایی برای عبور از گذشته و ساختن آینده تبدیل می‌شوند. ایران و قزاقستان، در این مسیر نه‌تنها شریکان اقتصادی و سیاسی، بلکه همراهانی هستند که با چشم‌دوختن به افق‌های روشن‌تر، مسیر دشوار امروز را با امید، صبوری و حکمت می‌پیمایند. این گام‌ها، نویدبخش آن است که دو کشور بتوانند با تکیه بر ظرفیت‌های مشترک، زمینه‌ساز صلح، امنیت و رفاه در منطقه‌ای باشند که تاریخ و فرهنگ آن را را به هم پیوند داده است؛ آینده‌ای که فارغ از هیاهوی جهان، سرشار از همکاری و احترام متقابل است.

رئیس‌جمهور در بخش دیگری از سخنان خود، فرصت را غنیمت شمرد و به مذاکرات غیرمستقیم میان ایران و آمریکا اشاره کرد و افزود: بهانه‌جویی درباره برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای ایران، در حالی مطرح می‌شود که ما بارها به‌صراحت اعلام کرده‌ایم و در عمل نیز نشان داده‌ایم که هرگز در پی تولید سلاح هسته‌ای یا تسلیحات گشتار جمعی نبوده و نیتسیم. پزشکیان با تأکید بر اینکه فعالیت‌های هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران کاملاً شفاف بوده و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز بارها این مسئله را تأیید کرده است، اظهار کرد: ما همچنان که برای بازرسی‌ها آماده‌ایم، هرگونه محروم‌سازی ملت‌ها از دانش، فناوری و دستاوردهای علمی را غیرقابل قبول می‌دانیم؛ چراکه محروم‌کردن ملت‌ها از دسترسی به فناوری‌های حیاتی در حوزه‌های بهداشت، کشاورزی و نوآوری‌های علمی، به‌منزله محروم‌کردن انسان‌ها از نعمت‌های الهی است و قابل پذیرش نیست. رئیس‌جمهور با بیان اینکه «ما در برابر خداوند سر تعظیم فرود آورده‌ایم تا در برابر غیر خدا سر خم نکنیم و نمی‌پذیریم که دیگران برای آینده و سرنوشت ملت ما تصمیم‌گیری کنند»، افزود: جمهوری اسلامی ایران همواره آماده شنیدن سخن منطقی است.

رئیس‌جمهور در بخش دیگری از سخنان خود، فرصت را غنیمت شمرد و به مذاکرات غیرمستقیم میان ایران و آمریکا اشاره کرد و افزود: بهانه‌جویی درباره برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای ایران، در حالی مطرح می‌شود که ما بارها به‌صراحت اعلام کرده‌ایم و در عمل نیز نشان داده‌ایم که هرگز در پی تولید سلاح هسته‌ای یا تسلیحات گشتار جمعی نبوده و نیتسیم. پزشکیان با تأکید بر اینکه فعالیت‌های هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران کاملاً شفاف بوده و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز بارها این مسئله را تأیید کرده است، اظهار کرد: ما همچنان که برای بازرسی‌ها آماده‌ایم، هرگونه محروم‌سازی ملت‌ها از دانش، فناوری و دستاوردهای علمی را غیرقابل قبول می‌دانیم؛ چراکه محروم‌کردن ملت‌ها از دسترسی به فناوری‌های حیاتی در حوزه‌های بهداشت، کشاورزی و نوآوری‌های علمی، به‌منزله محروم‌کردن انسان‌ها از نعمت‌های الهی است و قابل پذیرش نیست. رئیس‌جمهور با بیان اینکه «ما در برابر خداوند سر تعظیم فرود آورده‌ایم تا در برابر غیر خدا سر خم نکنیم و نمی‌پذیریم که دیگران برای آینده و سرنوشت ملت ما تصمیم‌گیری کنند»، افزود: جمهوری اسلامی ایران همواره آماده شنیدن سخن منطقی است.

مطالبات کامیون داران در ایستگاه بهارستان

امضای رئیس کمیسون خطاب به وزرای نفت، راه و شهرسازی و صمت ارسال شده و قرار است سه‌شنبه پاسخ این نامه ارائه شود، چنانچه ضرورت داشته باشد. مطالبات مطرح‌شده در قالب طرحی دوفوریتی به کمیسون بازمی‌گردد، بررسی می‌شود و پس از آن به صحن علنی مجلس خواهد رفت تا در صورت کسب رای موافق نمایندگان، برای اجرا ابلاغ شود و تلاش بر این است که دست‌کم کلیات طرح تا پایان هفته جاری به تصویب برسد؛ اما درباره بررسی جزئیات، مشخص نیست که در همین هفته امکان‌پذیر باشد یا به هفته آینده موکول شود.

اما در دیگر سوی این ماجرا دولت قرار دارد که هدف رسمی از طرح سه‌نرخ‌کردن گازوئیل را «مدیریت مصرف سوخت، کاهش قاچاق و تخصیص عادلانه سهمیه براساس پیمایش واقعی» اعلام کرده است. مدیرعامل فعلی شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی گفته است که ناوگان فعال با بارنامه معتبر همچنان گازوئیل ۳۰۰ تومانی می‌گیرند و تغییر قیمتی شامل آنها نخواهد شد؛ دولت با اتصال سامانه الکترونیکی ثبت بارنامه با پایش پیمایش، اطلاعات راننده، مسیر و اسناد حمل را به‌صورت برخط دریافت و کنترل می‌کند تا سهمیه را صرفاً به ناوگان فعال اختصاص دهد و در صورت استفاده غیرواقعی جریمه‌ای را با نرخ بالاتر اعمال کند. ضمن اینکه کارت اضطراری تأمین سوخت در جایگاه‌های منتخب برای موارد ضروری پیش‌بینی شده است. اما در روزهای اعتصاب رضا ایزدپا، سرپرست سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای ایران، گفته است که تاریخ اجرای سه‌نرخ گازوئیل هنوز مشخص نیست و «مسئولان ارشد دولت نیز تصمیمی دراین‌باره نرفته‌اند». سخنگوی دولت، فاطمه مهاجرانی، هم گفته است اگر کامیون‌ها با «بارنامه الکترونیکی» حرکت کنند، تغییری در قیمت سوخت آنها اعمال نمی‌شود. اعتصاب کامیون‌داران واکنشی بود به انباشت مشکلات صنفی و معیشتی که به‌تازگی تشدید شده بود؛ از سوی دیگر، دولت خود را ملزم به کنترل قاچاق سوخت و بهینه‌سازی مصرف می‌داند. اجرای هر سیاستی در این حوزه، باید تعادلی میان این دو هدف برقرار کرد. طبق گزارش‌های رسمی ستاد مبارزه با قاچاق کالا ۸۰ درصد قاچاق سوخت کشور مربوط به گازوئیل است، با این حال اگر اصلاحات به‌گونه‌ای اعمال شود که فشار بیشتری بر دوش ناوگان فعال بیندازد، ممکن است منجر به کاهش توان حمل‌ونقل جاده‌ای، اختلال در زنجیره تأمین و در نهایت، افزایش قیمت نهایی محصولات شود.

یادداشت

اذن‌مذاکره^(۳)

حالت نخست: آمریکا ادامه غنی‌سازی کمتر از چهار درصد در ایران را می‌پذیرد و توافق امضا

می‌شود و به صورت طبیعی برجام احیا می‌شود و مکانیسم ماشه فعال نمی‌شود و تحریم‌ها برداشته می‌شود که این حالت مطلوب برای ایران است.

اما متصور است که اسرائیل، بدون هماهنگی با آمریکا دنبال حمله به ایران باشد، نظیر حمله‌ای که سال ۱۹۸۲ به تأسیسات هسته‌ای عراق داشت. در این شرایط جمهوری اسلامی با چالش پاسخ به اسرائیل مواجه خواهد شد و باید درباره پاسخ متقابل به اسرائیل تصمیم بگیرد.

حالت دوم: ایران نظیر توافق پاریس در سال ۱۳۸۳، تعلیق غنی‌سازی اورانیوم تا مدتی محدود را بپذیرد و در برابر آمریکا و اروپا نیز رفع همه تحریم‌ها و انتقال تکنولوژی صلح‌آمیز هسته‌ای به ایران و ساخت نیروگاه‌های هسته‌ای را متعهد شوند. در این شرایط اسرائیل نباید امکان حمله به ایران را در نظر داشته باشد.

حالت سوم: مذاکرات ایران و آمریکا به سر غنی‌سازی به توافق منجر نشود. در این حالت، احتمالاً کشورهای اروپایی از ماه آینده مکانیسم ماشه را در برجام فعال می‌کنند که پرونده ایران به ذیل فصل هفتم شورای امنیت ارجاع می‌شود، تحریم‌های جهانی فراتر از تحریم‌های یک‌جانبه فعلی آمریکا علیه ایران برقرار می‌شود و احتمال حمله افزایش می‌یابد. و اگر حمله‌ای هم صورت بگیرد، تحریم‌های حداکثری و جهانی ادامه داشته و وضعیت اقتصادی و اجتماعی روزبه‌روز خراب‌تر از آنچه هست، می‌شود.

پیش‌بینی اینکه کدام‌یک از سه حالت فوق محقق می‌شود، فراتر از این مکتوب است اما نکته مهمی که باید مورد توجه قرار گیرد، این است که تداوم وضعیت فعلی، یعنی مذاکره در این حد خاموش به صلاح جامعه نیست. البته شاید تیم مذاکره‌کننده با هدف آرام‌سازی بازار و تعدیل قیمت ارز، به امیدآفرینی دربراره مذاکرات ادامه می‌دهند، اما این امیدآفرینی اگر با واقع‌گرایی همراه نباشد، بیکاره به شوک در بازار می‌انجامد و شاید هددت دولت آمریکا نیز از دامن‌زدن به این موضوع، همین باشد که به بزرگ‌نمایی تصویر مذاکره بر اقتصاد ایران دست بزند و با سه روز مذاکره غیرمستقیم ارزش پول ملی ایران ۲۵ درصد افزایش یابد و طبیعی است که اگر این مذاکره به توافق منجر نشود، تأثیر مخرب‌تری بر قیمت ارز و اقتصاد و بلاکنیفی خواهد داشت.

در سال‌های ۱۳۸۲ و ۱۳۸۳ که مذاکرات هسته‌ای ایران با سه کشور اروپایی جریان داشت، مشارکت مراکزى مانند مجلس شورای اسلامى، مجمع تشخیص مصلحت نظام و وزارت خارجه در کنار دبیرخانه شورای‌عالی امنیت ملی که مسئول مذاکرات بود و مباحث کارشناسی در رسانه‌ها با مشارکت خبرنگان و کارشناسان، موجب شد تا نظام برای اکر تصمیم‌گیری مطابق با مصالح ملی از زمینه مناسبی استفاده کند اما امروز به نظر می‌رسد که جز شخص وزیر خارجه و تیم محدود مذاکره‌کننده، مباحث کارشناسی در فضای عمومی جامعه و نهادهای دستگاه‌های مرتبط مطرح نمی‌شود.

در این شرایط عدم حضور فعال دستگاه‌های مسئول پرونده ایران در دولت آمریکا، نظیر وزارت خارجه و پنتاگون، این نگرانی را تقویت می‌کند که هدف طرف مقابل از مذاکرات فعلی، سپری‌کردن زمان کوتاه باقی‌مانده تا اجرایی‌شدن مکانیسم ماشه از طرف سه کشور اروپایی است که با خودداری این کشورها از مشارکت در مذاکرات، تقویت می‌شود. بنابراین مناسب است که احزاب، نخبگان، رسانه‌ها و مجامع تصمیم‌گیری با طرح مباحث کارشناسی درباره شرایط پیش‌روی کشور، از ابهام و سردرگمی و آسیب‌پذیری ناشی از آن در افکار عمومی و جامعه بکاهند.